

ΞΕΝΑ ΛΙΗΓΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΣΑΡΑ ΦΟΛΕΪ*

Ο ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΣ

ΠΙΣΤΡΕΦΑΜΕ, ο πατήρ Μορίς και εγώ, από τα έρεϊνια του Ζεοβίλ και προχωρούσαμε προς την παλιά εκκλησία και το προεδτήριο, που ήταν χωσμένα διαμόνιζα στην έρημη άκτι.

—Θά έχετε μεγάλη μοναξιά στην έρημη αυτή άκτι, είπα στον πάτερ Μορίς. Εύτυχως όμως οι ένορχτες σας φαίνονται καλοί άνθρωποι και έτσι θαχτες τοιλάριστον εύχάριστη συντροφιά.

—Χαί! χαί! Έναυα ο άββας μ' ένα τόνο που εξέφραζε μεγάλη δυστυχία και αμφοβία, σχετικώς μ' αυτό που του έλεγα. Οι ένορχτες του χωριού μου, της Ούγγ, είπα κατόπιν, είναι καλοί άνθρωποι, μά δέκα χιλιάματα έάνω—καίτω άτ' έδώ, βοίσκωται το σωφρονιστήριο της επαρχίας μας. Τό τί κόσμος μπαίνει κάθε μέρα εκεί πέρα, δέν λέγεται. Και σημειώστε, ότι μόλις τελειώσουν την ποινή τους, τά άγρια αυτά θηρία έξιστολύνται στά περίχωρα. Το πρώτο καταιφύγιο που συναντούν, είναι φυσικά ή εκκλησία μου και το προεδτήριο μου. Σταματούνε για να μου διηγηθούνε τίς δυστυχίες των και όλες τίς αδιζίες της διακοπής.

Τους άκούω, γιατί αυτή είναι ή δουλειά μου, και στο τέλος μου ζήτην να τους βοηθήσω. Τους βοηθά φυσικά, γιατί ή δουλειά μου είναι να δίνω. Μερικά ώστόσο, έποικελούμενοι της μοναξιάς, στην όποια βρίσκωμαι, γίνονται άπαιτητικώτεροι και φτάνουν κάποτε ως τον έκδιασμό.

—Ετόλμησε ποτέ κανένας άτ' τους άλγιες αυτούς να σας έπιτεθή; ρώτησα κατόπιν.

—"Ω! μέσα σέ δυό χρόνια, έπείστην τρείς μονάχα έπαθείς, άπάντησε ο άββας. Δέν είναι πολύ. 'Ο πρώτος που μου έπιτεθή, έπεχείρησε να με χτυπήσει μ' ένα σουγιά. Μά γρήγορα τόν άφώπλισα. Δέν έκανα δέκα μήνες έτσι στον βρόντο στρατιώτης. Τού άρπαξα, πού λέτε, τό σουγιά του, τού έδωσα μιά και τού ίδιου κατάμωτρα μ' ύστερα τού έλκισα άπόματα την πόρτα μου.

—Και ο δεύτερος;

—"Ω! ο δεύτερος, ένας μονοφθαλμος, κοντός και φομαλός, μέσα στη γαλιάζια του μπλούζα, μου φέρόθηκε πού πονηρά. Έκλειψε, χτυπήθηκε, παράστησε τόσο καλά τόν μετανιωμένο, ώστε τόν λυτήθηκε κατάκαρδα. Και έπειδή έλειπε ή γρηά μου ύπηρετρια, ή Τουανόν, στο χωριό, τού έδωσα μόνος μου να φάν και τού έβαλα στην τσέπη ό,τι είχα στο πορτοφόλι μου. Κατά τό βράδυ, έφυγε από τό προεδτήριο μου. Μά κατά τίς δέκα τη νύχτα, καθώς πήγαινα να κοιμηθώ, δέν έξωρα μ' έγω γιατί, μου ήθε ή ιδέα, ότι ο μονοφθαλμος που είχα βοηθήσει, κάποτε κακό θά μούκανε. Πατώντας λοιπόν στις άκρες τόν ποδιών μου, για να μην παράξω τόν ύπνο της γρηάς Τουανόν, βγήκα από τό προεδτήριο μ' έτοιμάσει προς την εκκλησία. Μαζύ μου είχα πάρει μ' ένα μπαμπούνη με σιδερένια καρφιά. Όταν έφτασα μπρός στην πλαϊνή χαμηλή πόρτα του ναού, είδα μ' εκλιψή ότι κάποιος την είχε άνοιξει. Τότε για να μπω μέσα, έσπρωξα μ' άμέσως είδα μπροστά μου τόν μονοφθαλμο. Εύτυχως ή κατήχη ήσαν αναμμένες και έτσι έβλεπα καλά. Δίχως να χάσω στιγμή, σήκωσα τό μπαμπούνη μου και θά τόν σκότωνα, άν με μιά έπιδεξιοτάτη κίνηση δέν γλιστρούσε έξω από την πόρτα. Μά καθώς έφηνε, μου πέταξε μερικές άπειλές και μερικές βλαστήμιες, πού θά έκαναν ν' ανατριχιάσουν οι "Άγιοι, ή Θεοτόκος μ' ο πανάγαθος Θεός!

—Και ο τρίτος, πού σας έπιτεθή; ρώτησα με θαυμασμό τόν άββα Μορίς.

—Θά σας διηγηθώ άμέσως και τό τρίτο περιστατικό. Από ό,τι άκούσατε ως τη στιγμή, δέν είχα πει ούτε λέξη στη γρηά ύπηρετιά μου. Φαντάζεσθε τό γιατί. 'Η κακομοιρη ή γρηά δέν είχε ήσυχία και κάθε ζητιάνος και κάθε φτωχός θά της φωνόταν πειά κακοποιός και δολοφόνος. "Ήμουν, πού λέτε, πολύ εύχαριστημένος από την κατάνταση, γιατί πληρούσε ο χειμώνας χωρίς να μου έχη συμβεί τίποτε τό δυσάρεστο, όταν τίς πρώτες βδομάδες τού Δεκεμβρίου, ένα βορροφό άπόγευμα, τό σκοτάδι άπλώθηκε τόσο γρήγορα στην έρημη και θλιβερή μας άκτι, ώστε ή Τουανόν πήγε να κλειστή από τίς τρείς την εκκλησία. Γύρισε πολύ γρήγορα και διακόπτοντας τό διάλογό μου, μου είπε με συγκίνηση, ότι ένας άνδρας βρισκόταν μέσα στο ναό. Τόν άγνωστο αυτό τόν άντίκρισε γονατισμένο μπρός στις

άγιες εικόνες όταν μπήκε στην εκκλησία. Φαίνεται πως προσευχόταν. Ωστόσο, σηκώθηκε άμέσως έπάνω και ρώτησε την Τουανόν με ίκετευτική φωνή, άν ο π. άββας θά μπορούσε να δεχτεί, χωρίς άγοπορία, για να έξομολόγηση έναν άνθρωπο πού είχε διαπράξει κάποιο θανάσιμο άμάρτημα, ένα δυστυχισμένο πού ήθελε να σκοτωθώ, γιατί δέν μπορούσε να ύπομείνει τό κόρημα του. 'Η Τουανόν, μόλις άκούστη, έπρότεινε, πολύ φρόνιμα, στον άγνωστο να ρθώ και να μ' εύρη στο προεδτήριο, άλλ' έκείνος επέμενε να τόν έξομολογήσω στην εκκλησία και δίχως να δώση άλλη εξήγηση, είχε γονατίσει στο προσευχητάριο τού έξομολογητήριον και χτυπούσε με συντριβή. Σηκώθηκε άμέσως για να πάω στην εκκλησία.

—"Αν κρίνω από τό λόγια τού άνθρώπου αυτού, μου είπε ή Τουανόν, φαίνεται βαθιά μετανιωμένος. "Όσο για τό πρόσότό του, δέν μπόρεσα να τό ιδώ, γιατί ήταν πειά σκοτεινά μέσα στην εκκλησία. Μά έχει ένα περίεργο μάτι. Νομίζω πως είναι μονοφθαλμος!

Μόλις άκουσα τη λέξη αυτή, άνατριχιάσα...

—Και δέν έπήγατε, βέβαια, στην εκκλησία; ρώτησα ζοηρά τόν άββα.

—Σας όμολογώ, μου άπάντησε, ότι για μιά στιγμή αισθάνθηκα ένα φοβερό διαταγμό. Μά ύστερα ή σκέψης, λογική και ψυχρή, έδιωξε τό φόβο μου. 'Η συμπτώσις αυτή των δυό μονοφθαλμων, σκέφθηκα, θά είναι τυχαία. Τι πιθανότης ύπήρχε, ένας παλάνθρωπος, κινούμενος από άπλό αισθημα εκδικήσεως, να τομήση να ρθώ να κινή κακό σ' έναν ιερέα; Και έπειτα, πούς άνθρώπος, όσο πιστότερος μ' άν είναι, θά τομώσε να εκδικηθώ μέσα σέ μιά εκκλησία, μέσα στον οίκο τού Θεού; Δέν άφρησα να πεισθώ έτσι, ότι ο φόβος πού αισθάνθηκα την πρώτη στιγμή, δέν ήταν παρά τό άποτελεσμα της φαντασίας μου, πού την είχε επηρεάσει ή μελαγχολική, βορροχή ημέρα. Μιά ψυχή σέ άπόγνωσα ζητούσε τη βοήθειά μου. Είχα καθήκον να πάω όπν με καλούσαν, με κάθε θυσία! Και ή παραμυχή μου άγοπορία μπορούσε να ώθήση τόν άπελπισμένο πού ζητούσε τη βοήθειά μου στην αίστοπια. "Άλλωστε, μ' άν ακόμα ήταν ο γνωστός μου μονοφθαλμος, πού μ' έβεβαίωνε, ότι δέν είχε μετανιώσει βαθιά και άληθινά;

—Επύρατε τοιλάριστον μαζί σας την Τουανόν; ρώτησα.

—Για μιά έξομολόγησι; Νάπαρνα μαζί μου και μάρτυρα; Πώς τό σκεφθήκατε αυτό; "Έπειτα μ' άν ακόμα ομολογώμενος, ήταν σωστό να έλθέσω στον ίδιο κίνδυνο για τη φτωχή μου ύπηρετρια; "Άλλωστε, σνηθίζω να ξεκαθαρίζω πάντα μονάχος τούς μικρούς μου λογαριαμούς. "Επύρα λοιπόν μονάχος στην εκκλησία. Μόλις άντιχρίσαν τά βήματά μου στο πλακόστρωτο διάπεδο τού ναού, μιά κλαψάριση φωνή μονομυρήσε καί πάλι από την κοινοτή τού έξομολογητήριου. "Ανοίξα την πλαϊνή πόρτα τού ιερού και προχώρησα προς τόν άγνωστο....

—Δέν ήταν ο γνωστός σας μονοφθαλμος βέβαια;

—Έκείνος ήταν, φίλε μου. Με παραμύνησε σάν τ' αγόρι και μόλις έκανα δυό βήματα, πριν προφτάσω να πω καν μιά λέξη, δέχτηκα μιά μαχαίρα κατάστηθα!...

—"Α, τόν άχρεό!... Τόν κακούργο!... Τόν πίασαν βέβαια. 'Ο άββας κίτταξε άφρημένος τη θάλασσα.

—"Όχι, είπε τέλος, κατάφερε και έέφυγε. Έγώ είχα λιποθυμήσει. Μά δέν πέθανα, καθώς βλέπετε! Το τραύμα μου ήταν σοβαρό, άλλα γαπρέυτηκα γρήγορα εύτυχώς.

—Κι' ο κακούργος έκείνος;

—Ο άββας άναστένανε και είπε με φωνή λυπημένη:

—Φαίνεται πως μετανιώσε κατόπιν για την πράξη του. Ναι, μετανιώσε ειλικρινώς. Γιατί μετά μιά βδομάδα βρήκαμε εκεί κάτω, κοντά στους βράχους, τό πτώμα του. Είχε πέσει στη θάλασσα και είχε πνιγεί, άφού χτυπήθηκε προηγουμένως στο στήθος με τό ίδιο μαχαίρι. "Αν και πνιγμένος, άν και σαρκένος από τά κήματα, κρατούσε ακόμα σφιχτά στη φοίχτα του τό μαχαίρι αυτό, τό καταραμένο φοινικό όργανο, με τό όποιο με είχε πληρώσει....

Ο άββας σώπασε πάλι. Κούνησε με θλίψη τό κεφάλι του και ψιθύρισε:

—Έσυνχώρησα έξ όλης ψυχής τόν άνθρωπο αυτό. Θά τόν συγχωρούσα μ' άν ακόμα δέν αίστοπονούσε. Είπε τόσο δυστυχισμένο οι άνθρωποι! Οικτρά παιχνίδια στά βράνισα χέρια τού σκληρού και άδυσάστρου πεπομένου.

